

ἐκκλησία τοῦ δήμου δὲν ἠδύνατο οὔτε νὰ συνέλθῃ οὔτε νὰ βουλευθῆ, εἰμὴ ἐπὶ τῇ προτάσει τῆς βουλῆς, ἣτις συγκειμένη ἐκ 400 ἀνδρῶν ἐκλεγομένων, ὡς καὶ οἱ ἀρχόντες, ἐπὶ ἐν ἔτος, ἀνὰ 100 ἀπ' ἐκάστης τῶν 4 φυλῶν, εἶχει, ἐκτὸς τῆς προβουλευτικῆς ταύτης ἐξουσίας, καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ἀποφασισθέντων. Ἡ δικαστικὴ ἐξουσία τῶν ἀρχόντων τοῦ Ἀρείου Πάγου (1) καὶ τῶν ἐφετῶν διετηρήθη, διότι τὰ πολυάριθμα δικαστήρια τῶν λεγομένων ἡλιαστῶν εἶναι, ὡς φαίνεται, μεταγενέστερα. καὶ ἀφρηέθη μὲν ἀπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ὁ ἔλεγχος τῶν ἀρχόντων, ὡς προείπομεν, ἀνετέθη ὁμως εἰς αὐτὸν ἢ ἐπιτήρησις τῆς ἐκτελέσεως τῶν νόμων καὶ τοῦ κατ' ἰδίαν βίου τῶν πολιτῶν.

Πρὸς τούτοις ἡ τετραπλῆ κατὰ τὴν περιουσίαν διαίρεσις τῶν πολιτῶν συνεδέθη καὶ μετὰ τῆς φορολογίας αὐτῶν. Ὁ συνήθης τῶν Ἀθηνῶν φόρος, κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ἦτο ὁ ἔμμεσος, ὁ τελωνιακός, δηλαδή, καθὼς ἔλεγον τότε, τὰ «ἀπ' ἐμπορίου καὶ ἀγορᾶς τέλη». Ὅσακις ὁμως, δι' ἔκτακτον τῆς πολιτείας χρεῖαν, καθίστατο ἀναγκαῖα ἡ ἐπιβολὴ ἀμέσου ἐπὶ τῆς περιουσίας φόρου, οὗτος ἐκανονίζετο ὡς ἑξῆς. Ἡ μὲν τετάρτη τάξις ἦτο παντάπασιν ἀπ' αὐτοῦ ἀπηλλαγμένη, ἐκάστης δὲ τῶν τριῶν πρώτων τάξεων ὠρίσθη τὸ φορολογητέον κεφάλαιον, τὸ λεγόμενον τίμημα, κατὰ τινα ἀναλογίαν ὡς πρὸς τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα, ὃχι ὁμως ὁμοίαν κατὰ πᾶσαν τάξιν. Διότι τῆς μὲν πρώτης τάξεως τὸ φορολογητέον κεφάλαιον ὠρίσθη εἰς τὸ δωδεκαπλάσιον τοῦ ἐτησίου εἰσοδήματος· δηλαδή, ὁ ἔχων 500 δραχμῶν εἰσόδημα ἐφορολογεῖτο ἐπὶ τῇ βάσει 6.000 δραχμῶν, ὁ ἔχων 1.000 δραχμῶν εἰσόδημα ἐπὶ τῇ βάσει 12.000 δραχμῶν καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Τῆς δευτέρας τάξεως τὸ τίμημα ὠρίσθη εἰς τὸ δεκαπλάσιον τοῦ ἐτησίου εἰσοδήματος, ὥστε ὁ ἔχων 300 δραχ-

τῶν ταμιῶν νόμος, ᾧ χρώμενοι διατελοῦσιν ἔτι καὶ νῦν· κελεύει γὰρ κληροῦν τοὺς ταμίαις ἐκ πεντακοσιομεδύμων. Σόλων μὲν οὖν οὕτως ἐνομοθέτησε περὶ τῶν ἐννέα ἀρχόντων· τὸ δ' ἀρχαῖον ἢ ἐν Ἀρείῳ Πάγῳ βουλῇ, ἀνακαλεσαμένη καὶ κρίνασα καθ' αὐτήν, τὸν ἐπιτήθειον ἐφ' ἐκάστη τῶν ἀρχῶν ἐπ' ἐνιαυτὸν ἀρξόντα ἀπέστειλεν».

Ὡς πρὸς τὰ λεγόμενα ἰδίως ὑπὸ Παπαρηγοπούλου, ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ ζητεῖν λόγον παρὰ τῶν ἀρχῶν ἀφαιρέθην ἀπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐδόθη εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου, παρατηρητέον ὅτι εἰς τοῦτο φαίνονται ἀντιφάσκοντα τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους λεγόμενα ἐν β' 8 «τὴν δὲ τῶν ἀρεοπαγιτῶν ἔταξεν ἐπὶ τὸ νομοφυλακεῖν, ὥσπερ ὑπῆρχε καὶ πρότερον, ἐπίσκοπος οὖσα τῆς πολιτείας, ἢ τὰ τε ἄλλα τὰ πλεῖστα καὶ τὰ μέγιστα τῶν πολιτικῶν διετήρει, καὶ τοὺς ἀμαρτάνοντας ἠϋθυνε κυρία οὖσα καὶ ἐπιγράφουσα τὴν πρόφασιν τοῦ ἐκτίεσθαι, καὶ τοὺς ἐπὶ καταλύσει τοῦ δήμου συνισταμένους οὐκ ἔκρινεν, Σόλωνος θέντος νόμον . . . περὶ αὐτῶν».

(1) Ἡ γνώμη ἦν ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος, ὅτι ὁ Σόλων συνέστησε τὴν βουλὴν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς ἐκ τῶν ὑπὸ Ἀριστοτέλους ἐν τοῖς περὶ νομοθεσίας τοῦ Δράκοντος καὶ τῆς πρότερον ἔτι ἐπικρατούσης τάξεως τῆς Πολιτείας εἰρημένων ἐξάγεται, εἶναι πλημμελής, ἀναρρεῖται δὲ καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Πλουτάρχου (ἐν εἰρ. χ.). Κατὰ Ἀριστ. Πολ. Ἀθ. 8 ὁ Σόλων «τὴν τῶν Ἀρεοπαγιτῶν βουλὴν ἔταξεν ἐπὶ τὸ νομοφυλακεῖν, ὥσπερ ὑπῆρχε καὶ πρότερον ἐπίσκοπος οὖσα τῆς πολιτείας, ἢ τὰ τε ἄλλα τὰ πλεῖστα καὶ μέγιστα τῶν πολιτικῶν διετήρει καὶ τοὺς ἀμαρτάνοντας ἠϋθυνε, κυρία οὖσα καὶ ἐπιγράφουσα τὴν πρόφασιν τοῦ ἐκτίεσθαι, καὶ τοὺς ἐπὶ καταλύσει τοῦ δήμου συνισταμένους ἔκρινεν, Σόλωνος θέντος νόμον [εἰσαγγελτικὸν] περὶ αὐτῶν». Περὶ Πλουτ. 19 «τὴν δ' ἄνω βουλὴν (τὴν ἔξ Ἀρείου πάγου) ἐπίσκοπον πάντων καὶ φύλακα τῶν νόμων ἐκάθισεν, οἴομενος ἐπὶ δυοῖς βουλαῖς ὥσπερ ἀγκύραις ὁμοῦσαν ἦττον ἐν σάλῳ τὴν πόλιν ἔσεσθαι καὶ μᾶλλον ἀτρεμοῦντα τὸν δῆμον παρέξειν».